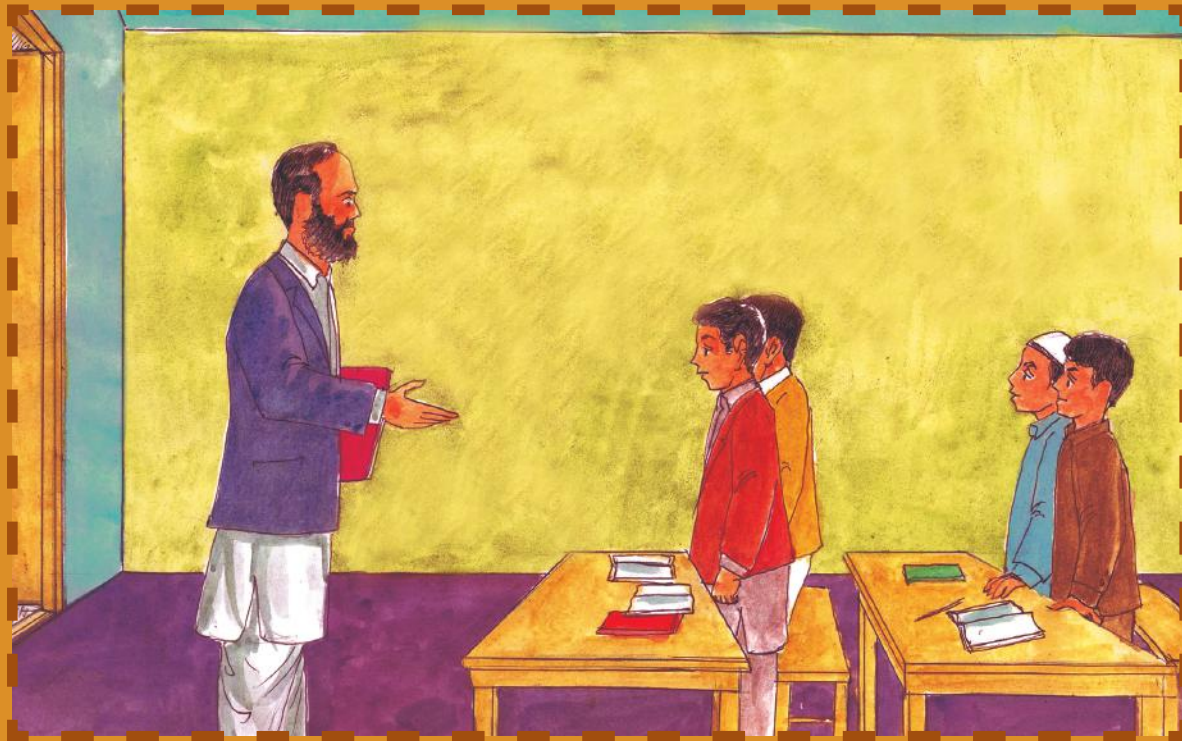




د پوهنې وزارت

# پښتو

دریم ټولگی



پښتو - دریم ټولگی



## ملي سرود

دا وطن افغانستان دی	دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې	هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی	د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو	د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي	پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي	هم ایماق، هم پشه یان
دا هېواد به تل ځلېږي	لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به	لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر	وایوالله اکبر وایوالله اکبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



د پوهنې وزارت

پښتو

دریم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هـ.ش.

## د کتاب ځانګړتیاوې

مضمون: پښتو

مؤلفین: د تعلیمي نصاب د پښتو برخې د درسي کتابونو مؤلفین

ادیت کوونکي: د پښتو ژبې د ادیت دیپارتمنت غړي

ټولګی: درېم

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکوونکی: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست

خپروونکی: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسي

د چاپ ځای: کابل

چاپ خونه:

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د درسي کتابونو د چاپ، وېش او پلورلو حق د افغانستان اسلامي جمهوریت د پوهنې

وزارت سره محفوظ دی. په بازار کې یې پلورل او پېرودل منع دي. له سرغړوونکو سره

قانوني چلند کېږي.

## د پوهنې د وزیر پیغام

اقراً باسم ربک

د لوی او ښوونکي خدای ﷻ شکر په ځای کوو، چې موږ ته یې ژوند رابښلی، او د لوست او لیک له نعمت څخه یې برخمن کړي یو، او د الله تعالی پر وروستي پیغمبر محمد مصطفی ﷺ چې الهي لومړنی پیغام ورته (لوستل) و، درود وایو.

څرنگه چې ټولو ته ښکاره ده ۱۳۹۷ هجري لمريز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د گران هېواد ښوونیز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. ښوونکی، زده کوونکی، کتاب، ښوونځی، اداره او د والدينو شوراگانې د هېواد د پوهنیز نظام شپږگونې بنسټیز عناصر بلل کيږي، چې د هېواد د ښوونې او روزنې په پراختیا او پرمختیا کې مهم رول لري. په داسې مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشرتابه مقام، د هېواد په ښوونیز نظام کې د ودې او پراختیا په لور بنسټیزو بدلونونو ته ژمن دی.

له همدې امله د ښوونیز نصاب اصلاح او پراختیا، د پوهنې وزارت له مهمو لومړیتوبونو څخه دي. همدارنگه په ښوونځیو، مدرسو او ټولو دولتي او خصوصي ښوونیزو تاسیساتو کې، د درسي کتابونو محتوا، کیفیت او توزیع ته پاملرنه د پوهنې وزارت د چارو په سر کې ځای لري. موږ په دې باور یو، چې د باکیفیته درسي کتابونو له شتون پرته، د ښوونې او روزنې اساسي اهدافو ته رسېدلی نشو.

پورتنیو موخو ته د رسېدو او د اغېزناک ښوونیز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توگه، د هېواد له ټولو زړه سواندو ښوونکو، استادانو او مسلکي مدیرانو څخه په درناوي هیله کوم، چې د هېواد بچیانو ته دې د درسي کتابونو په تدریس، او د محتوا په لېږدولو کې، هیڅ ډول هڅه او هاند ونه سېموي، او د یوه فعال او په ديني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زیار او کوښښ وکړي. هره ورځ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤلیت په درک سره، په دې نیت لوست پیل کړي، چې د نن ورځې گران زده کوونکي به سبا د یوه پرمختللي افغانستان معماران، او د ټولنې متمدن او گټور اوسېدونکي وي.

همدا راز له خوږو زده کوونکو څخه، چې د هېواد ارزښتناکه پانگه ده، غوښتنه لرم، څو له هر فرصت څخه گټه پورته کړي، او د زده کړې په پروسه کې د ځیرکو او فعالو ګډونوالو په توگه، او ښوونکو ته په درناوي سره، له تدریس څخه ښه او اغېزناکه استفاده وکړي.

په پای کې د ښوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د ښوونیز نصاب له مسلکي همکارانو څخه، چې د دې کتاب په لیکلو او چمتو کولو کې یې نه سترې کېدونکې هلې ځلې کړې دي، مننه کوم، او د لوی خدای ﷻ له دربار څخه دوی ته په دې سپیڅلې او انسان جوړوونکې هڅې کې بریا غواړم.

د معیاري او پرمختللي ښوونیز نظام او د داسې ودان افغانستان په هیله چې وگړي یې خپلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزیر

دکتور محمد میرویس بلخي

# فهرست

شمبرې	سرليکونه	د رسي ساعتونه	مخونه	شمبرې	سرليکونه	د رسي ساعتونه	مخونه
۱۷	روغتيا	۳	۳۳	۱	قرآن کریم	۳	۱
۱۸	متلونه	۳	۳۵	۲	د حضرت محمد ﷺ پيژندنه	۳	۳
۱۹	د ناروغۍ رقعہ	۳	۳۷	۳	حضرت ابوبکر صديق رضی اللہ عنہ	۳	۵
۲۰	پاکه هوا او پاکې اوبه	۳	۳۹	۴	د ښوونکي مقام	۳	۷
۲۱	کيسه	۳	۴۱	۵	کيسی	۳	۹
۲۲	د کور په کارونو کې مرسته	۳	۴۳	۶	کتاب	۳	۱۱
۲۳	د چاپيريال ساتنه	۳	۴۵	۷	قلم	۳	۱۳
۲۴	د غاښونو ساتنه	۳	۴۷	۸	لوپې	۳	۱۵
۲۵	زموږ هېواد	۳	۴۹	۹	بې پروايي	۳	۱۷
۲۶	د ښوونځي آداب	۳	۵۱	۱۰	د مور درناوی	۳	۱۹
۲۷	سوله	۳	۵۳	۱۱	ليک او لوست	۳	۲۱
۲۸	پنډونه	۳	۵۵	۱۲	د خبرو کولو آداب	۳	۲۳
۲۹	د ماشومانو ترمنځ ښې لړیکې	۳	۵۷	۱۳	خواخوږي	۳	۲۵
۳۰	يووالی	۳	۵۹	۱۴	روغه جوړه	۳	۲۷
۳۱	اوږی	۳	۶۱	۱۵	ماينونه	۳	۲۹
				۱۶	ترافیکي لارښوونې	۳	۳۱

شمبرې	سرليکونه	درسي ساعتونه	مخونه
۴۵	په حيواناتو زړه سوی	۳	۸۹
۴۶	کار	۳	۹۱
۴۷	ليک نښې	۳	۹۳
۴۸	کلمه	۳	۹۵
۴۹	ټوکه	۳	۹۷
۵۰	جمله	۳	۹۹
۵۱	پاک خواږه	۳	۱۰۱
۵۲	د مېوو گټې	۳	۱۰۳
۵۳	د چرگانو ساتنه	۳	۱۰۵
۵۴	ملي شتمني	۳	۱۰۷

شمبرې	سرليکونه	درسي ساعتونه	مخونه
۳۲	د ونو گټې	۳	۶۳
۳۳	د وخت ارزښت	۳	۶۵
۳۴	ژوند او کار	۳	۶۷
۳۵	بزرگر	۳	۶۹
۳۶	ترکان	۳	۷۱
۳۷	برېښنا	۳	۷۳
۳۸	تلفون	۳	۷۵
۳۹	ترانه	۳	۷۷
۴۰	مور او پلار ته ليک	۳	۷۹
۴۱	غزني	۳	۸۱
۴۲	وزلویه	۳	۸۳
۴۳	د خوسي لوبه	۳	۸۵
۴۴	اور	۳	۸۷



# قرآن کریم

**موخه:** د متن سم لوستل، ښه لیکل او د قرآن کریم په اړه د زیاتو معلوماتو ترلاسه کول.



پوښتنه:



— آیا تاسو پوهېږئ چې قرآن کریم په چا نازل شوی دی؟

**قرآن کریم د الله ﷻ کتاب دی. یوسلو څوارلس  
سورتونه او دېرش سپارې لري. پر حضرت  
محمد ﷺ نازل شوی دی.**

**موږ مسلمانان پرې ایمان لرو. هر سهار قرآن  
کریم لولو او په لارښوونو یې عمل کوو.**





- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د متن یوه یوه جمله د ټولګي په مخ کې ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.
- څو زده کوونکي دې له متن څخه دوې دوې کلمې پر تختې ولیکي او نور دې په وار سره هغه معنا کړي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د (کتاب، ایمان او سهار کلمې) پر تختې ولیکي او نور دې په تورو ووېشي.

لغتونه	معناوې
نازل	رالیرل شوی
ایمان	باور



زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

# د حضرت محمد ﷺ پېژندنه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د حضرت محمد ﷺ پېژندنه.



پوښتنې:



– په پورتنۍ انځور کې څه وینئ؟

– د حضرت محمد ﷺ په هکله څه ویلای شئ؟

د حضرت محمد ﷺ د پلار نوم عبدالله او د نیکه نوم یې  
عبدالطلب و. حضرت محمد ﷺ د قریشو له قوم څخه و. حضرت  
محمد ﷺ له کوچنیوالي څخه د ښو اخلاقو خاوند و. حضرت  
محمد ﷺ په څلوېښت کلنۍ کې پیغمبر شو او قرآن کریم ورباندې  
نازل شوی دی. د پیغمبرانو دنده د انسانانو لارښوونه ده.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن ولولي.

– زده کوونکي دې له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي.

ح – ض – ر – ت ( )

ن – ا – ز – ل ( )

پ – ل – ا – ر ( )

– زده کوونکي دې لاندې لغتونه په جملو کې استعمال کړي.

خاوند – عبدالله – قرآنکریم – محمد

– زده کوونکي دې د خپل گران پیغمبر، حضرت محمد ﷺ په اړه خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
قریش	د عربو یو قوم دی
پیغمبر	استازی، لارښوونکی



زده کوونکي دې لاندې جملې په خپلو کتابچو کې پنځه پنځه ځلې ولیکي

حضرت محمد ﷺ د عبدالله زوی دی.

حضرت محمد ﷺ زموږ پیغمبر دی.

# حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه پېژندل.



پوښتنه:



— تاسو د حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه نوم اورېدلی دی؟

حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه د حضرت محمد صلی الله علیه و آله لومړی یار و. اصلي نوم یې عبدالله او د پلار نوم یې عثمان و. په نارینه وو کې نوموړی لومړنی صحابي و چې پر حضرت محمد صلی الله علیه و آله یې ایمان راوړ. حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خپلو ټولو کړنو کې صادق و. له دې امله حضرت محمد صلی الله علیه و آله هغه ته د صدیق لقب ورکړ.



- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- زده کوونکي دې د حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.
- یو زده کوونکی دې د (صحابي، عثمان، صدیق او لقب) کلمې پر تختې وليکي او څو نور دې په وار سره د هغو توري وښيي.
- څو زده کوونکي دې د خپلو ورځنیو کارونو په اړه خبرې وکړي.

## لغتنه

## معناوې

یار

ملگری

صحابي

د حضرت محمد صلی الله علیه و آله یار او هم صحبت

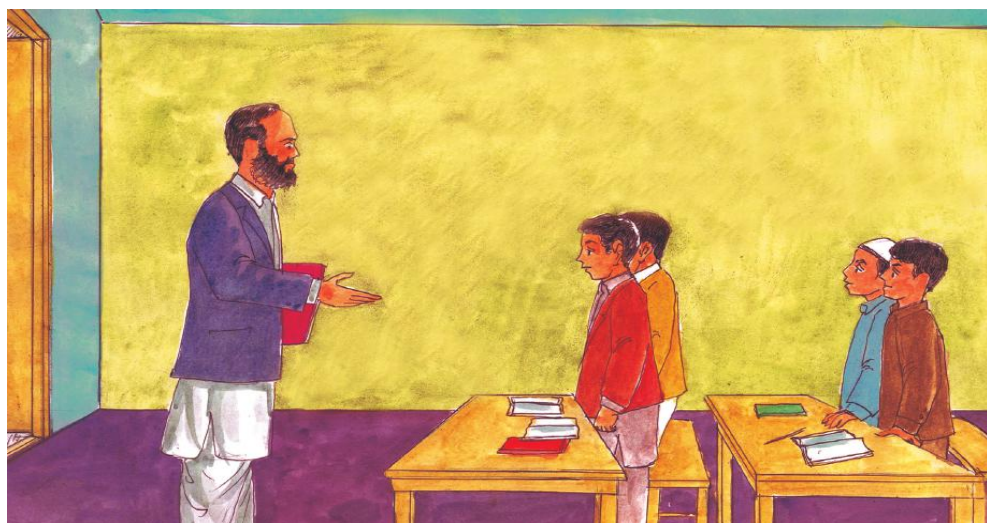
## کورنۍ دنده:



- زده کوونکي دې متن څو ځلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

# د ښوونکي مقام

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د ښوونکي په مقام پوهېدل.



پوښتنې:



— په انځور کې څه وینئ؟

— څه فکر کوئ ښوونکی په موږ د چا په شان حق لري؟

ښوونکی موږ ته لیک او لوست را زده کوي. سمې لارې  
ته مو رابولي. ښوونکی پر موږ د مور او پلار په شان حق  
لري. موږ د ښوونکو درناوی کوو او خبرو ته یې غوږ  
نیسو.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د یو بل په مرسته متن ولولي.

– څو زده کوونکي دې د ښوونکي د مقام په اړه خبرې وکړي.

– څو زده کوونکي دې له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي.

ښ – و – و – ن – ک – ی ( )

م – و – ر ( )

پ – ل – ا – ر ( )

– یو زده کوونکی دې د (لیک، لوست، درناوی) کلمې پر تختې ولیکي او څو نور دې

په وار سره د ښوونکي په مرسته هغه په جملو کې استعمال کړي.

– درې زده کوونکي دې د ښوونکي په اړه لنډې خبرې وکړي.

معنا

لغت

احترام

درناوی

کورنۍ دنده:



زده کوونکي دې لوست د کتاب له مخې څو ځلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې

ولیکي.

## کیسی

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او له کیسی سره بلدتیا.



پوښتنه:



— تاسو کومه کیسی اورېدلې ده؟

هغه څه شی دی؟

ټوله ورځ گرځي، گرځي؛ چې شپه شي د یوې روپۍ ځای

نیسي؟





– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د کیسې متن په خپل منځ کې ولولي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي د کیسې متن دې ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي د کیسې یوه یوه جمله دې د تختې پر مخ ولیکي.

– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي او کومه یوه کیسې چې یې زده وي ووايي او نور دې ځواب پیدا کړي.

**لغت**

**معنا**

چیستان

کیسې



زده کوونکي دې د خپلې کورنۍ د غړو په مرسته یوه کیسې ولیکي.

# کتاب

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د کتاب د ارزښت په اړه خبرې کول.



پوښتنه:



– په پورته انځور کې څه شی وینئ؟

کتاب زموږ ښه ملگری دی. له لوستلو او لیکلو څخه یې پوهه تر لاسه کېږي. زموږ په کتاب کې ډېر ښه مطلبونه راغلي دي.

موږ له خپلو کتابونو سره مینه لرو. خپل کتابونه پاک ساتو. پانې یې نه شکوو. موږ په ښوونځي او کور کې خپل درسونه لولو او بیا یې په کتابچو کې لیکو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته پورتنی لوست ولولي.
- زده کوونکي دې لاندې جملې ولولي او څو ځلې دې په خپلو کتابچو کې وليکي:
- دا کتاب دی.
- د کتاب لوستل گټې لري.
- ښه ماشومان خپل کتابونه پاک ساتي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د (کتاب، پوهه، پاک او متن) کلمې د تختې پر مخ وليکي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د (ښوونځي، کتابچې او ساتل) کلمې پر تختې وليکي
- او نور دې په لنډو جملو کې استعمال کړي.
- څو زده کوونکي دې د کتاب په اړه خبرې وکړي.

## لغونه معناوې

نه شکوو	نه پرېکوو
پوهه	علم
مینه	محبت

## کورنۍ دنده:

- زده کوونکي دې د لاندې جملو تش ځایونه په لاندې کلمو سره ډک کړي:
- گټور – پاک – ښه
- موږ خپل کتابونه ( ) ساتو.
- کتاب زموږ ( ) ملگری دی.
- د کتاب لوستل ( ) کار دی.

# قلم

**موخه:** د متن سم لوستل، ښه لیکل او د قلم په اهمیت پوهېدل.



پوښتنه:



— په انځور کې څه وینئ؟

قلم د لیکلو وسیله ده. موږ په قلم لیکل کوو. قلم ډېر ډولونه لري، لکه: د کرکي، پنسل، خودرنگ، خودکار او توش قلمونه. څوک چې د کرکي په قلم لیکل کوي، لیک یې ښکلی کېږي. موږ ډېر لیکل کوو چې لیک مو ښکلی شي. د قلم په واسطه د انسان فکر، خیال او پوهه کتابونو ته لېږدول کېږي او نورو ته رسېږي.



- خو زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته لوست ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- خو زده کوونکي دې لاندې کلمې په لنډو جملو کې استعمال کړي.
- قلم – کړکۍ – پښل – خودکار – لیکل
- زده کوونکي دې له لاندېنيو تورو څخه کلمې جوړې کړي.
- ق – ل – م ( ) ، ک – ږ – ک – ی ( ) ، پ – ن – س – ل ( ) .
- یو زده کوونکی دې د (قلم، ښکلی، خودرنگ) کلمې پر تختې ولیکي بل دې هغه په لنډو جملو کې استعمال کړي.
- خو زده کوونکي دې د قلم په اړه لنډې خبرې وکړي.

## لغتونه معناوې

وسيله	واسطه
ښکلی	ښایسته



زده کوونکي دې څو ځلې په کور کې لوست ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

# لوبې

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د ګټورو لوبو پیژندل.



پوښتنه:



— په انځورونو کې څه وینئ؟

ماشومان ډول ډول لوبې کوي، لکه: اکوبکو، خوسی، رسی، کښول، پټ پټانی، نانځکې، ټال او داسې نور. د بېلګې په ډول د رسی کښولو لوبه در پېژنو:

د رسی کښولو لوبه د دوو ډلو تر منځ سرته رسیږي. هرې ډلې، چې رسی خپلې خوا ته ډېره کش کړه هماغه ډله ګټونکې ده. په دې باید وپوهېږو چې لوبې کول روغتیا ته ګټه رسوي.



– خو زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته په وار سره په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او متن دې په لوړ غږ ولولي، نور دې ورپسې تکرار کړي.  
 – زده کوونکي دې لاندې کلمې معنا او بیا دې په کتابچو کې وليکي.  
 – رسی – لوبه – ټال – کش

– زده کوونکي دې په دوو ډلو ووېشل شي. د رسی کښلو لوبه دې د لوبو په میدان کې په عملي توګه تر سره کړي.  
 – یو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او د (ماشومان، نانځکې، خوسې) کلمې دې د تختې پر مخ وليکي، بل دې معنا او نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.  
 – خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، یوه لوبه دې نورو ته وروپېژني.

## معناوې

د یوې سمیزې لوبې نوم، کلیوالي لوبه.  
 ګلبي

## لغتونه

پټ پټانی  
 نانځکه

## کورنۍ دنده:



زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په ښکلي خط وليکي.

# بي پروايي

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د بي پروايي په معنا او مفهوم پوهېدل.



پوښتنه:



— څه فکر کوئ بې پروايي د څه شي لامل کېږي؟

احمد د مور، پلار او ښوونکي لارښوونو ته پاملرنه نه کوله. تل به يې د سړک تر څنگ لوبې کولې، يوه ورځ يې په لوبو کې توپ په سړک کې ولوېد، احمد د سړک په منځ کې په توپ پسې منډې وهلې، چې موټر راغی، هغه يې وواهه، خلک پرې راټول شول او هغه يې روغتون ته يووړ، روغتون کې څرگنده شوه چې احمد يوه پښه ژوبله شوې وه. موږ بايد د لوبو ځايونه وپيژنو، د مور، پلار او ښوونکي لارښوونو ته پاملرنه وکړو.





- یو زده کوونکی دې له ښوونکي څخه وروسته متن په لوړ او مناسب غږ ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي په وار سره دې د بې پروايي په اړه یوه یوه جمله پر تختې وليکي، نور زده کوونکي دې په کتابچو کې وليکي.
- یو زده کوونکی د (روغتون، توپ، موټر، منځ) کلمې پر تختې وليکي نور دې په وار سره په جملو کې وکاروي.
- څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او د بې پروايي په اړه دې خبرې وکړي.

## معناوې

## لغتونه

توجه	پاملرنه
شفاخانه	روغتون
خوږه (ټپي)	ژوبله

## کورنۍ دنده:



زده کوونکي دې متن ولولي او بیا دې د بې پروايي په باب څو جملې په خپلو کتابچو کې وليکي.

# د مور درناوی

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د مور د لوړ مقام پېژندل.



پوښتنه: 

— تاسې په انځور کې څه وینئ؟

مور یو ښکلی او خوږ نوم دی. مور په هر چاگرانه وي.  
موږ له خپلې مور سره مینه لرو. ځکه چې موږ یې له ډېرو  
ستونزو سره پاللي او لوی کړي یو.  
خبره یې منو او درناوی یې پر موږ لازم دی.

– یو زده کوونکی دې له ښوونکي څخه وروسته متن ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

– زده کوونکي دې په ډلو کې د مور د درناوي په اړه یو له بل سره خبرې وکړي.  
– که د مور په کلمه کې د (م) توري پر ځای د (خ) یا (ک) توري راشي کومې کلمې ترې جوړېږي؟

– یو زده کوونکی دې د ټولګي مخې ته راشي د (مور، درناوی، گرانه) کلمې دې پرتختې وليکي او نور دې هغه په جملو کې وکاروي.  
– څو زده کوونکي دې د ټولګیوالو په وړاندې د مور په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتنه	معناوې
ستونزو	مشکلات
درناوی	احترام

زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

# لیک او لوست

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل د لیک او لوست په ارزښت او گټو پوهېدل.



پوښتنه:



— څه فکر کوئ چې لیک او لوست څه گټې لري؟

لیک او لوست د پوهې کیلي ده. د اسلام مقدس دین هم د علم

او پوهې زده کړه په نارینه او ښځو فرض کړې ده.

یو هېواد هغه وخت ترقی او سوکالی ته رسېږي چې د هغه

وگړي د لیک او لوست خاوندان وي.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.

– خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د لیک او لوست په اړه دې خبرې وکړي.

– یو زده کوونکی دې د (لیک، لوست، کار) کلمې پرتختې وليکي، نور زده کوونکي دې په وار سره یوه یوه کلمه په لنډو جملو کې استعمال کړي.

– زده کوونکي دې د ښوونکي په مرسته لاندې فعالیت تر سره کړي:

که د کار په کلمه کې د ((ک)) توري پر ځای د ((ت)) توری او د لیک په کلمه کې د ((ل)) توري پر ځای د ((ب)) توری راشي، کومې کلمې ورڅخه جوړېږي.

<b>لغتونه</b>	<b>معناوې</b>
وگړي	خلک
سوکالي	آبادي

زده کوونکي دې د لیک او لوست په هکله څلور څلور جملې وليکي.

# د خبرو کولو آداب

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د خبرو کولو په آدابو پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په فکر د خبرو کولو آداب کوم دي؟

ملالی ښه نجلۍ ده. کله چې ټولگي ته راشي، ټولو ته سلام اچوي. د خبرو کولو پر مهال وار په پام کې نیسي. د نورو خبرو ته غوږ نیسي. خپل مطلب په لنډو او خوږو جملو کې بیانوي. ملالی پر خپلو ټولگيوالو او ښوونکو گرانه ده.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي نوی لوست دې په مناسب غږ ولولي او نور دې ورته غږ ونیسي.  
 – یو زده کوونکی دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي د (سلام، خپل، غوږ او ټولگي) کلمې دې پرتختې وليکي او نور دې یوه یوه کلمه په لنډو جملو کې استعمال کړي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي او نور دې ولولي:

( )	پ – ا – م	( )	ن – ج – ل – ی
( )	گ – ر – ا – ن – ه	( )	س – ل – ا – م
		( )	م – ل – ا – ل – ی

– څو زده کوونکي دې د خبرو کولو د آدابو په اړه خبرې وکړي.

## لغتونه      معناوې

پام	فکر
سلام اچوي	سلام ورکوي

زده کوونکي دې لوست څو ځلې په کور کې له ځان سره ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

# خواخوږي

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د خواخوږۍ په مفهوم پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په نظر خواخوږي څه ته وايي؟

**خواخوږي یو انساني او اسلامي صفت دی.**  
**ښه زده کوونکي یو له بل سره خواخوږي لري، له اړو**  
**کسانو سره مرسته کوي.**  
**موږ باید له انسانانو سره خواخوږي او پر حیواناتو زړه**  
**سوی ولرو.**





- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې متن د ټولگيوالو په وړاندې ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- يو زده کوونکي دې د (خواخوږي، زړه سوي، خوشحالي) کلمې پرتختې وليکي او نور دې يوه يوه کلمه په جملو کې استعمال کړي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره پر حيواناتو باندې د زړه سوي په اړه لنډې خبرې وکړي.

## لغتونه

## معناوې

خواخوږي	زړه سوي
اړو	محتاجو

## کورنۍ دنده:



- زده کوونکي دې نوی متن په کورونو کې ولولي او په خپلو کتابچو کې دې په ښکلي خط وليکي.

## روغه جوړه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د روغې جوړې په مفهوم او اهمیت پوهېدل.



— ستاسو په فکر روغه جوړه څه ته وايي؟

د دوو مخالفو ډلو يا خواوو پخلا کولو ته روغه جوړه وايي.  
کله کله د خلکو ترمنځ خپگان پيدا کيږي. که خپگان اوږد شي،  
په دښمنۍ اوږي. بايد خپگان اوږدېدو ته پرې نه ښودل شي.  
روغه جوړه په ټولنه کې سوله، يووالي او نیکمرغي راولي.  
د اسلام مبارک دين مسلمانانو ته د روغې جوړې لارښوونه  
کوي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره متن ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- یو زده کوونکی دې د ټولگي مخې ته راشي، د (روغې، جوړې، اسلام او سوله) کلمې دې پر تختې وليکي او نور دې یوه یوه کلمه په جملو کې استعمال کړي.
- څو زده کوونکي دې په خپل وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د روغې جوړې د گټو په اړه دې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
یووالی	اتحاد - یو موټی کېدل
ټولنه	جامعه

زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې څو ځلې په خپلو کتابچوکې په ښکلي خط وليکي.

# ماينونه

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د ماينونو په زيانونو پوهېدل.



پوښتنې:



– په پورته انځور کې څه وینئ؟

– تاسې ماينونه ليدلي او هغه پيژنئ؟

**ماين زموږ پټ دښمن دی. ماينونه تل د مرگ او ژوبلې سبب گرځي.**

**ماينونه د قلم، ساعت، موبایل او د لوبو د شيانو په څېر جوړ شوي دي.**

**له دې امله ناپېژندل شوو شيانو ته بايد لاس ورنه وړو. د ماين د ليدلو پر وخت بايد مشرانو ته خبر ورکړو.**



– خو زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته په وار سره متن د ټولگي په مخ کې ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

– زده کوونکي دې په څو ډلو وویشل شي. له هرې ډلې څخه دې یو یو زده کوونکی د ټولگي مخې ته راشي او د ماینونو په اړه دې خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې لاندې جملې په خپلو کتابچو کې وليکي او تش ځایونه دې په مناسبو کلمو ډک کړي (ډولونه، زموږ، شیانو، پټ).

– ماین ..... دښمن دی.

– تاسې باید ناپېژندل شوو ..... ته گوټې ورنه وړئ.

– ماین بېلابېل ..... لري.

– خو زده کوونکي دې د ماینونو په اړه خپل معلومات نورو ته وړاندې کړي.

## لغتونه      معناوې

تل      همیشه

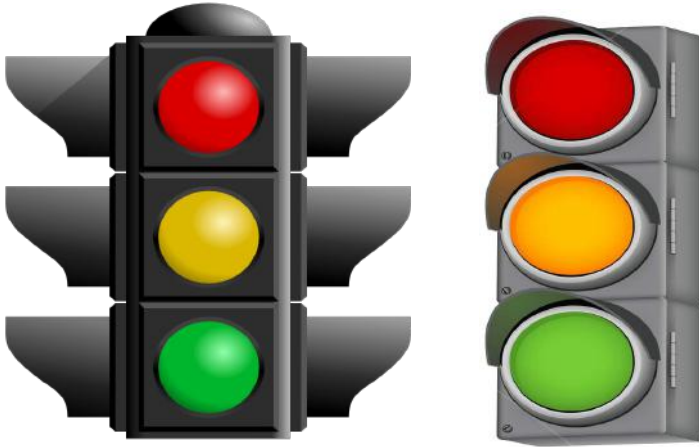
په څېر      په ډول



زده کوونکي دې متن څو ځلې په خپلو کتابچو کې وليکي.

# ترافيکي لارښوونې

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د ترافيکي اشارو پېژندل او مراعتول.



پوښتنه:



– په پورتنیو انځورونو کې څه وینئ؟

په ښارونو کې ترافيکي ګڼه ګوڼه وي، که تاسو ښار ته ولاړئ،  
له سړک څخه د تېرېدو پر مهال ترافيکي نښو ته پاملرنه وکړئ،  
که ترافيکي نښه شنه وه، لومړی ښي او کيڼ پلو ته وګورئ او  
له سړک څخه په ټاکلي ځای کې تېر شئ، د سړک په منځ کې  
مه درېږئ او منډې مه وهئ. ترافيکي لارښوونو ته پاملرنه له  
پېښو مخنيوی کوي او انسانان له خطر څخه ژغوري.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.

– زده کوونکي دې په خپلو ډلو کې د ترافیکي اشارو په هکله خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې لاندې کلمې په جملو کې استعمال کړي.  
(ځای، ښار، پاملرنه، خطر).

– څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او له سړک څخه د تیریدو پر مهال دې د ترافیکي نښو په اړه خبرې وکړي.

## لغتونه      معناوي

پاملرنه	توجه
مهال	وخت
کين	چپ
مخنيوی	مخه نیول



زده کوونکي دې لوست څو ځلې په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط ولیکي.

# روغتيا

**موخه:** د متن سم لوستل، ليكل، او روغتيا ته پاملرنه.



پوښتنه:



— ستاسو په فكر روغتيا څه ته وايي؟

تازه هوا خوښه ده

زما روغتيا خوښه ده

زما ښكلا خوښه ده

لوبې مستي كومه

حد د خوراك ساتمه

ځكه ځان پاك ساتمه

خلاص له جنجاله يم

ځكه خوشحاله يم

ارواښاد غلام حضرت روغمن





– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته په وار سره متن ولولي.  
 – زده کوونکي دې د خپل ځان د پاکوالي په اړه په وار سره خبرې وکړي.  
 – زده کوونکي دې د (هوا، پاک، ښکلا، روغتیا) کلمې په خپلو کتابچو کې په تورو وړوي.

– څو زده کوونکي دې لاندې کلمې په لنډو جملو کې وکاروي:  
 روغتیا، ښکلا، خوراک، لوبې  
 – زده کوونکي دې د بیتونو خالي ځایونه پر مناسبو کلمو ډک کړي.  
 زما..... خوښه ده.  
 تازه هوا..... ده.

– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه پورته شعر په ښکلي غږ ولولي.

## لغتونه معناوې

روغتیا	صحت
حد	اندازه



زده کوونکي دې پورتنی شعر په خپلو کتابچو کې وليکي او په یاد دې زده کړي.

# متلونه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د متلونو په مفهوم پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په فکر متلونه څه اهمیت لري؟

**خپل عمل د لارې مل.  
څه چې کړي، هغه به رښې.  
لږ خوره، تل خوره.**



- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متلونه په خپل منځ کې ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره یو یو متل د کتاب له مخې ولولي.
- څو زده کوونکي دې یو یو متل ولولي او د هغه په اړه دې خبرې وکړي.
- څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي هر یو دې یو یو متل ووايي.
- څو زده کوونکي دې (مل، کرې) کلمې د تختې پر مخ په جملو کې وکاروي.

## لغتونه      معناوې

مل	ملگری
رېبې	لو کول
کرې	کښت



- زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې درې درې متلونه وليکي او بله ورځ دې ټولگيوالو ته ووايي.

# د ناروغۍ رقعہ

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د ناروغۍ د رقعې په لیکلو پوهېدل.



پوښتنه:



– د ناروغۍ پرمهال ښوونځي ته څنگه خبر ورکوي؟

**د میرویس نیکه د ښوونځي محترم مدیر صاحب!**

**السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته!**

**زه ستوری د اجمل لور د دریم (ب) ټولگي زده کوونکې یم،**

**نن د ناروغۍ له امله ښوونځي ته نه شم درتلاي هیله منه یم**

**چې ناسوبه ونه شمېرل شم.**

**په درناوي**

**ستوری**



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د ناروغۍ رقعہ له ځان سره ولولي.

– زده کوونکي دې یو بل ته د ناروغۍ د رقعې املا وويي.

– زده کوونکي دې د ناروغۍ رقعہ په یاد زده کړي او په خپلو کتابچو کې دې وليکي.

– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د (ناروغۍ، ستوری، لور) کلمې دې پر تختې وليکي او نور دې په جملو کې وکاروي.

## معناوې

امید

غیر حاضر

## لغتونه

هیله

ناسوب

## کورنۍ دنده:



زده کوونکي دې د ښوونځي ادارې ته په خپل نوم د ناروغۍ رقعہ په خپلو کتابچو کې وليکي.

# پاکه هوا او پاکې اوبه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د پاکې هوا او د پاکو اوبو په ارزښت پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په نظر پاکه هوا او پاکې اوبه انسانانو ته څه گټې لري؟

انسانان، څاروي او بوټي پاکو اوبو او هوا ته اړتیا لري، له اوبو او هوا پرته ژوند نه کيږي، ناولې اوبه او هوا روغتیا ته زیان رسوي، باید د ناپاکو اوبو له خښلو او ککړې هوا له تنفس څخه ځانونه وساتو، چې ناروغه نه شو.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته نوی متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، یو دې له کتاب څخه یوه جمله وویي او بل دې پر تختې ولیکي.

– زده کوونکي دې له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي.  
 ر – و – غ – ت – ی – ا ( ) ، ه – و – ا ( ) ، ب – و – ټ – ی ( )

– زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي او لاندې کلمې دې په جملو کې وکاروي. (اړتیا، هوا، اوبه، کار).  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي په وړاندې د ناپاکې هوا او اوبو په اړه خبرې وکړي.

معناوي	لغتونه
ضرورت	اړتیا
ناپاک	نولې
ناپاکې - آلوده	ککړې



زده کوونکي دې د لوست متن ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

## کیسه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د رښتیا په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په نظر رښتیا او صداقت کومې گټې لري؟

**یوه هلک په بازار کې قلمونه خرڅول. د یوه قلم بیه پنځه افغانۍ وه.**

یوه سړي یو قلم واخیست. د پنځو افغانیو پرځای یې لس افغانۍ ورکړې او روان شو. د هلک دې ټکي ته پام شو چې هغه سړي لس افغانۍ ورکړي دي. هلک په منډه ور پسې ورغی. پنځه افغانۍ یې بېرته ورکړې. اخیستونکي ترې مننه وکړه، ورته ویې ویل: شاباس! یو ښه هلک باید ستا په شان صادق او رښتینی واوسي.





- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، په وار سره دې متن د ټولگي په وړاندې ولولي.
- زده کوونکي دې لاندې کلمې د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي.
- پام، منډه، اخیستل، خرڅول
- څو زده کوونکي دې د رښتیا او صداقت په اړه خبرې وکړي.

## لغتونه      معناوې

منډه	ځغاسته، تېښته
خرڅول	پلورل



زده کوونکي دې د نن ورځې لوست په خپلو کتابچو کې وليکي.

## د کور په کارونو کې مرسته

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د خبرو کولو وړتیا پیدا کول.



پوښتنه:



— تاسې له چا سره مرسته کړې ده؟

زرغونه او احمد خور او ورور دي. دواړه په ښوونځي کې زده کړې کوي. کله چې له ښوونځي څخه کور ته راشي له ډوډۍ خوړلو وروسته له مور او پلار سره د کور په کارونو کې برخه اخلي. د دوی د گډ کار له امله ټوله کورنۍ خوښ او نیکمرغه ژوند کوي.

ښه زده کوونکي هغه دي چې د کور په کارونو کې له مور او پلار سره مرسته وکړي.



- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.
- خو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او د لوست مطلب دې په خپله ژبه وويي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، یو دې له کتاب څخه څو کلمې د املا په توگه وويي او بل دې پرتختې وليکي.
- خو زده کوونکي دې د ټولگي په وړاندې د مرستې په اړه خبرې وکړي.

## معناوې

خوشبخته

کومک

## لغتونه

نېکمرغه

مرسته



- زده کوونکي دې د نن ورځې لوست د کتاب له مخې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

# د چاپېريال ساتنه

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د چاپېريال ساتنې په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په فکر د چاپېريال پاک ساتل څه گټې لري؟

**د کور له انگر څخه نيولې تر ښوونځي او زموږ د لوبو ځايونه  
زموږ چاپېريال دی.**

**په چاپېريال کې اوبه، هوا، باغونه، سيندونه، ځنگلونه، دښتې  
او غرونه شامل دي.**

**که چاپېريال پاک او ښکلی و، زموږ ژوند به سم او روغتيا به  
مو ښه وي. موږ بايد د چاپېريال په پاک ساتلو کې زيار وباسو.  
ونې او گلان وکړو، د ونو ښاخونه مات نه کړو. د کور خټلې  
او کاغذونه په يوه ټاکلي ځای کې واچوو. که دا کارونه مو  
سرته ورسول، نو زموږ چاپېريال به پاک وي.**

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.  
– زده کوونکي دې یو بل ته د لوستل شوي متن څو کلمې املاء وويي او نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

– زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د (چاپېريال، پاک، روغتيا) کلمې په جملو کې وکاروي.

– خو زده کوونکي دې د ناپاکو شيانو د بې ځايه اچولو په اړه خبرې وکړي.  
– خو زده کوونکي دې په خپله خوښه په وار سره وويي چې خپل شاوخوا چاپېريال څنگه پاک ساتلای شي؟

لغتنه	معناوي
انگرې	حوبلي
زيار	کوبښن
ښاخونه	څانگې

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د چاپېريال په اړه څو جملې وليکي.

# د غاښونو ساتنه

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د غاښونو د ساتلو په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



– په پورتنۍ انځورکې څه شی وینی؟

غاښونه د انسان د ښکلا او د خوړو د ژوولو ښه وسیله ده.  
د دې لپاره چې غاښونه مو خراب نشي، نو په غاښونو کلک  
شیان نه ماتوو.

هر سهار او ماښام خپل غاښونه په مسواک یا برس مینځو.  
که غاښونه مو وخورېږي، د غاښونو ډاکټر ته ځو. اړینه ده چې  
خپل غاښونه پاک وساتو، ترڅو د غاښونو په درد اخته نشو.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته له ځان سره متن ولولي.  
– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي، د (کلک، بنکلا، غابونه) کلمې دې پر  
تختې وليکي او نور دې په وار سره په جملو کې وکاروي.

– یو زده کوونکی دې له متن څخه څو جملې ولولي او نور دې د املا په توګه وليکي.  
– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي، د غابونو د پاک ساتلو په اړه  
دې خبرې وکړي، نور دې ورته غوږ ونیسي.

– زده کوونکي دې سوچ وکړي، چې که د (ماښام) کلمه سرچپه شي، څه شی ترې  
جوړېږي. بیا دې یو تن د نورو په استازیتوب د تختې پر مخ وليکي.

## لغتونه

## معناوې

غذا

خواره

میده کولو

ژوولو

زده کوونکي دې د غابونو د ساتلو د ګټو په هکله څو جملې په خپلو کتابچو کې  
ولیکي.

# زموږ هېواد

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل، د خپل هېواد پېژندل او له هغه سره مينه لرل.



پوښتنه:



– په پورتنۍ انځور کې څه وینئ؟

زموږ هېواد افغانستان دی. زموږ هېواد لوړ غرونه، ګڼ  
ځنګلونه، ودانې ځمکې او ښکلي باغونه لري. زموږ په هېواد  
کې هر ډول غلې، دانې او مېوې کرل کېږي.  
پر موږ خپل هېواد ډېر ګران دی. باید خپل هېواد په علم او  
پوهې سره ودان کړو.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د متن یوه یوه جمله دې ولولي، نور دې ورته غوږ ونیسي.  
 – یو زده کوونکی دې د (هېواد، غرونه، باغونه) کلمې د تختې پرمخ ولیکي او نور زده کوونکي دې په وار سره په جملو کې وکاروي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې دوې جملې د املا په توګه ووايي او بل دې ولیکي.  
 – دوه زده کوونکي دې د ټولگي په مخ کې د هېواد په اړه لنډې خبرې وکړي.

## لغتنه معناوي

لور	جگ
ودان	آباد

زده کوونکي دې متن ولولي او بیا دې په ښکلي خط ولیکي.

# د ښوونځي آداب

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د ښوونځي په آدابو پوهېدل او د هغو مراعاتول.



پوښتنه:



ستاسو په فکر د ښوونځي آداب څه ته وايي؟

ښوونځی د ښوونې او روزنې ځای دی. د ښې زده کړې لپاره باید زده کوونکي پر خپل وخت ښوونځي ته راشي، ښوونځي او ټولگي ته د ننوتلو په وخت نوبت په پام کې ونيسي. د ښوونکو درناوی وکړي. ټولگی او د ښوونځي انگر پاک وساتي.

خپل لوست ښه ولولي. کورنۍ دنده سرته ورسوي. تر څو خلکو او هېواد ته ښه خدمت وکړای شي.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د ښوونځي د آدابو په اړه دې خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونيسي.  
 – څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي، یو تن دې ورته د کتاب له مخې څو لغتونه د املا په توگه ووايي او بل دې د تختې پرمخ وليکي.  
 – یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د: (آداب، ښوونځي، انگړ) کلمې دې پر تختې وليکي او نور دې په خپلو کتابچو کې ورته جملې جوړې کړي.  
 – دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او په وار سره دې ووايي، چې په ښوونځي کې کوم کارونه سرته رسوي.

## معناوي

## لغتونه

احترام

درناوی

حويلي

انگړ

## کورنۍ دنده:



زده کوونکي دې نوی لوست په کور کې ولولي او بیا دې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې وليکي.

# سوله

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د سولې په اهميت پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په فکر سوله څه ته وايي؟

سوله نېکمرغي راولي. په سوله کې ژوند  
خوږ وي. ښوونځي پرانيستي وي، ماشومان  
خوشحاله او ښوونځي ته ځي. په سوله کې  
امن را منځته کېږي او هېواد پرمختګ کوي.  
زما سوله خوښېږي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې د لوست متن د ټولگي مخې ته په لوړ غږ ولولي.
- څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته د سولې گټې بیان کړي.
- څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او د (سوله، نېکمرغي، ژوند) کلمې دې په جملو کې وکاروي او بیا دې یوه، یوه جمله په تختې ولیکي.

## لغتونه      معناوې

پرانېستي	خلاص
امن	آرامي
پرمختگ	ترقي

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د سولې گټې ولیکي.

## پندونه

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د پندونو په اهميت پوهېدل او په ژوند کې عملي

کول



پوښتنه:



ستاسو په فکر پندونه څه گټې لري؟

ښه ماشومان پندونو او ښو خبرو ته غوږ نيسي.  
د مور، پلار او ښوونکي د پندونو اورېدل ښه کار دی.  
څوک چې د مشرانو په پندونو عمل کوي له خپلو کړنو  
څخه نه پښېمانېږي.  
د ښو پندونو اورېدل انسان نیکمرغه کوي.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته پندونه له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې د پندونو په مطلب د ټولگي په مخ کې لنډې خبرې وکړي.
- څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې د املا په توگه د (ښه، انسان او نېکمرغه) کلمې ووايي او بل دې پرتختې وليکي.
- څو نور زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي، پر تختې لیکل شوې کلمې دې په جملو کې استعمال کړي.
- څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي که کوم پند یې زده وي نورو ته دې ووايي.

## معناوي

نصیحتونه

لویانو

## لغتنه

پندونه

مشرانو

زده کوونکي دې د کتاب پندونه په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي او په یاد دې زده کړي.

## د ماشومانو ترمنځ ښې اړیکې

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د ماشومانو د ښو اړیکو په ښېګڼو پوهېدل.



پوښتنه:



ستاسو په فکر د ماشومانو نه څوړول څه گټې لري؟

ماشومان یو د بل خویندې او وروڼه دي. دوی باید په خپل کور، کلي او ښوونځي کې یو بل سره ښې اړیکې ولري. د ماشومانو په خوشحاليو له مور څخه الله جل جلاله راضي کیږي. مور، پلار او نور خلک خوشحالیږي. ماشومان باید هر وخت یو له بل سره مرسته وکړي.





– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د نوي لوست متن په خپلو منځو کې ولولي.

– څو زده کوونکي دې تختې مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې د املا په توګه څو کلمې وويي او بل دې پرتختې وليکي.

– زده کوونکي دې د (ښې اړیکې، خویندې، ښوونکي) کلمې پرتختې وليکي او نور دې په وار سره یوه یوه کلمه په جملو کې وکاروي.

– څو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او د ماشومانو د ښو اړیکو په هکله دې خبرې وکړي.

## لغتونه

## معناوې

اړیکې

رابطې

ماشومان

کوچنيان



زده کوونکي دې متن څو ځلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

# يووالی

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د یووالي په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



ستاسو په فکر یووالی څه گټې لري؟

د خلکو یو موټي کېدلو ته یووالی وايي. الله جلّ جلاله په یووالي  
رضا کېږي او خپلو بندگانو ته د یووالي امر کوي.  
د هېواد خپلواکي په یووالي ساتل کېږي.  
د خلکو یووالی سوله منځ ته راوړي. په یووالي هېواد  
ودانېږي.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې لاندې کلمې په جملو کې وکاروي:  
 (هېواد، خپلواکي، سوله)

– یو زده کوونکی دې د (سوله، یووالی او هېواد) کلمې پرتختې ولیکي، څو نور دې په وار سره په جملو کې وکاروي.

– زده کوونکي دې له متن څخه هغه کلمې پیدا کړي چې (و) پکې راغلی وي، بیا دې هغه په خپلو کتابچو کې ولیکي.

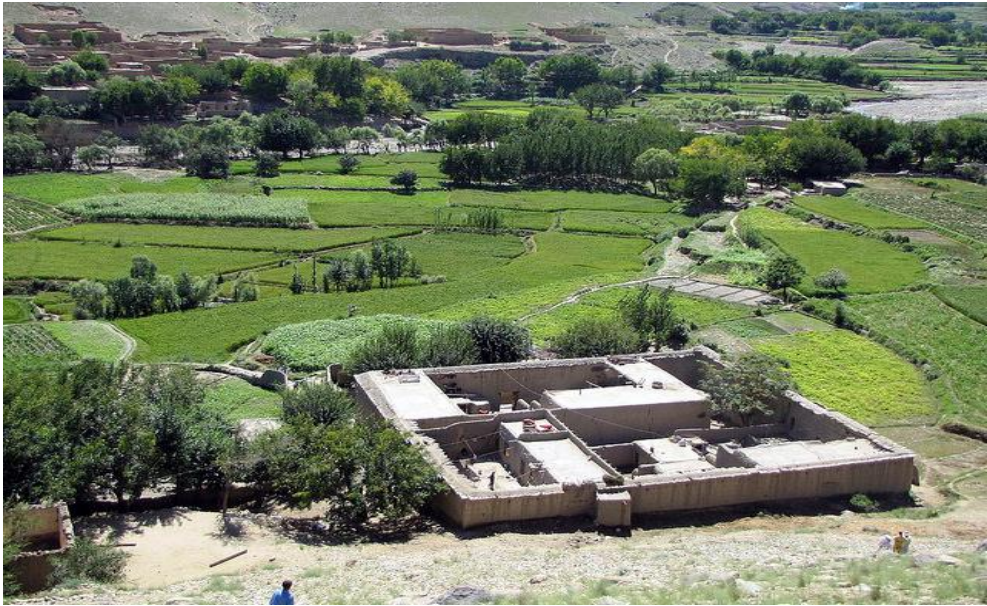
– څو زده کوونکي دې د یووالي په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
يووالی	يو موټي کېدل، اتحاد
هېواد	وطن

زده کوونکي دې لوست په خپلو کتابچو کې ولیکي.

# اوړی

**موخه:** د متن لوستل، سم لیکل، د اوړي د موسم پېژندل.



پوښتنه:



— ستاسو په نظر اوړی د کال خووم فصل دی؟

اوړی د کال دویم فصل دی. دا فصل هم لکه پسرلی درې میاشتې لري. د میاشتو نومونه یې (چنگاښ، زمري، وږی) دي. په اوړي کې هوا ډېره توده وي، غلې او مېوې پخېږي. زده کوونکي دې د اوړي په تودې هوا کې له اړتیا پرته نه ګرځي، له لمر څخه دې ځانونه وساتي چې ناروغ نشي.



\_ زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي، بيا دې څو زده کوونکي په وارسره د اوږي په اړه خبرې وکړي.  
 \_ زده کوونکي دې د اوږي د مياشتو نومونه د کتاب له مخې په خپلو کتابچو کې وليکي.  
 \_ زده کوونکي دې له لاندې تورو څخه کلمې جوړې کړي:  
 ف - ص - ل ( ) ، چ - ن - گ - ا - ښ ( ) ، ز - م - ر - ی ( )  
 \_ څو زده کوونکي دې په وار سره لاندې کلمې د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي:  
 (پسرلی، اوږی، مېوې، ناروغ)

لغتنه	معناوې
چنگاښ	سرطان
زمری	اسد
وږی	سنبله



زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د هغو مېوو نومونه وليکي چې په دې موسم کې پخېږي.

# د ونو گټې

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل د ونو په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



ستاسو په نظر ونې کومې گټې لري؟

ونې له ژونديو موجوداتو څخه دي. د ونو وچې او تازه مېوې خوړل کېږي او له لرگيو څخه يې د ودانيو په جوړولو کې کار اخيستل کېږي. ونې د چاپېريال په ښکلا او د هوا په پاکوالي ډېره اغېزه لري. هر څوک بايد د خپل چاپېريال د سمسورتيا او ښکلا لپاره ونې کينوي او ښه پالنه يې وکړي.



- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې د ونو پر گټو خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- زده کوونکي دې لاندې کلمې په خپلو کتابچو کې وليکي او بيا دې په تورو وويشي.
- ونې – پالنه – چاپېريال – ښکلا.

– يو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د (تازه، سمسورتيا، اغېزه) کلمې دې پر تختې وليکي او نور زده کوونکي دې يوه يوه کلمه د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي.

- زده کوونکي دې له متن څخه لاندې جملې بشپړې کړي.
- ونې له ژونديو ..... څخه دي.
- ونې د چاپېريال په ښکلا او د هوا په پاکوالي ..... لري.

لغتونه	معناوي
اغېزه	تأثير
ښکلا	بنايست

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې لوست په ښکلي خط وليکي.

# د وخت ارزښت

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د وخت په ارزښت پوهېدل.



پوښتنه:



ستاسو په فکر وخت څه ارزښت لري؟

هرې شېبې ته وخت وايي. وخت له سرو زرو څخه زيات ارزښت لري. موږ بايد خپل ارزښتمن وخت بې ځايه تېر نه کړو. زده کړې وکړو، له مور او پلار سره په کارونو کې مرسته وکړو او خپلې ورځنۍ چارې په ټاکلي وخت تر سره کړو. چې خپلې کورنۍ، ټولنې او ټولو انسانانو ته د خدمت وړ وگرځو.





– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن ولولي بيا دې يو تن د ټولگي مخې ته راشي او د لوست په اړه دې خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې لاندې کلمې په جملو کې وکاروي.  
(مرسته- وخت- ارزښت- ورځنۍ)

– يو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د (کورنۍ، مور، پلار او خدمت) کلمې دې پر تختې وليکي او څو نور دې په وار سره يوه يوه کلمه د تختې پر مخ په هيچا ووېشي او نور دې ورته پاملرنه وکړي.

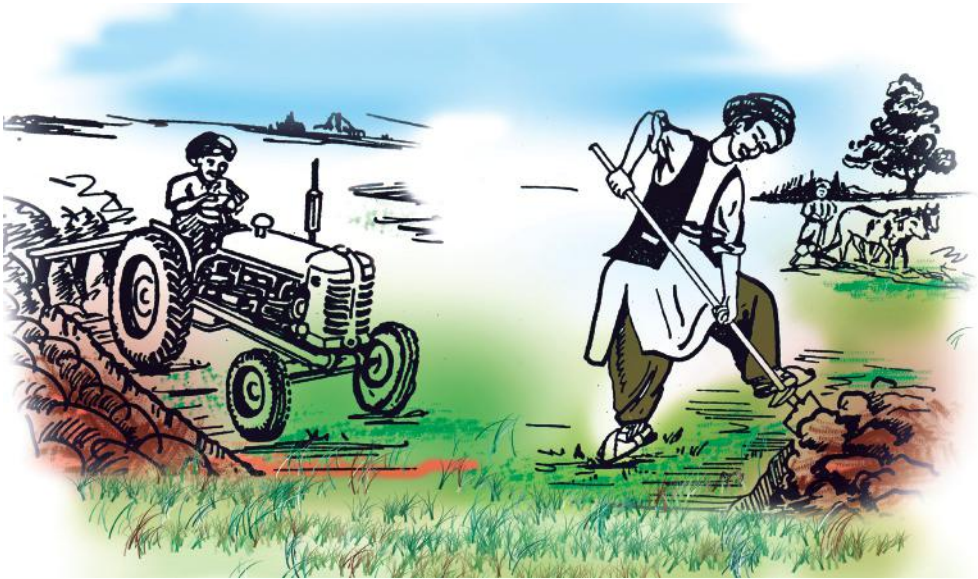
معناوي	لغتونه
کومک	مرسته
د وخت ډېرې لږې اندازې ته ويل کېږي، لحظه	شېبې



زده کوونکي دې لوست په کور کې ولولي او بيا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

# ژوند او کار

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د کار په گټو او ارزښت پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په فکر کار کول څه گټې لري؟

ژوند د لوی الله ﷻ ښه نعمت دی. د ژوند د پایښت او ښه والي لپاره کار ته اړتیا ده. بې کاره ژوند معنا نه لري. هر څوک باید کار وکړي. هېڅوک باید خپل وخت وزگار تېر نه کړي. ځکه چې د یوه هېواد جوړونه او پرمختګ په ښوونه، روزنه، کار او زیار پورې اړه لري.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره نوی لوست په لور غږ ولولي.  
 – یو زده کوونکی دې د (نعمت، وخت، هېواد، ژوند) کلمې پرتختې ولیکي او نور دې په جملو کې وکاروي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي د لوست په اړه دې خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

– یو زده کوونکی دې د متن یوه جمله د املا په توګه ووايي او نور دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

لغتونه	معناوې
زیار	کوښښ، زحمت
پرمختګ	ترقي
پایښت	بقا، ژوندي پاتې کېدل



زده کوونکي دې لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط ولیکي.

## بزرگر

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د بزرگر د کار او زیار په ارزښت پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په فکر د بزرگر کار څه ارزښت لري؟

**انسانان، څاروي او مرغان د ژوند کولو لپاره خوړو ته اړتیا لري.**

**بزرگران موږ ته غنم، جوار، وريژې، سابه او داسې نورې غلې، دانې کري. د بزرگانو د زیار له برکته موږ خپل خوراکي توکي او نورې اړتیاوې ترلاسه کوو. باید د بزرگانو درناوی وکړو.**



- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي لوست دې په لوړ غږ ولولي او نور دې ورته غږ ونيسي.
- خو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي یو دې د کتاب له مخې څو کلمې د املا په توگه ووايي، نور دې وليکي.
- خو زده کوونکي دې د بزگرۍ په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
څاروي	حيوانات
توکي	شيان
اړتياوې	ضرورت



زده کوونکي دې متن په کور کې ولولي او بیا دې په ښکلي خط وليکي.

# ترکان

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او ترکانې د کسب په ارزښت پوهېدل.



پوښتنې:

– په پورتنۍ انځور کې څه وینئ؟

– ستاسو په فکر ترکان له لرگیو څخه کوم شیان جوړوي؟

**ترکانې دېر ښه کسب دی. ترکان ته ټول خلک اړتیا لري. د اجمل مشر ورور ترکان دی. هغه په خپلې اړې، ترښځې، رندې، برمې او سکني باندې ښکلي او ګټور شیان، لکه: رایلونه، میزونه، څوکی، دروازې، الماری، کړکی، کټونه، سپارې او مالې جوړوي. موږ باید د ترکان درناوی وکړو، ځکه چې د هغه ګټه او خیر ټولنې او خلکو ته رسېږي.**



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ترکانې د کسب په اړه خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونيسي.  
 – زده کوونکي دې د جملو تش ځایونه په لاندې کلمو ډک کړي:

### (ورور، ښه، خلک، اړتیا)

– ترکانې ډېر ( ) کسب دی.  
 – ترکان ته ټول ( ) اړتیا لري.  
 – د اجمل ( ) ترکان دی.

– څو زده کوونکي دې د (ترکان، اجمل، برمه، څوکی) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې راوړي.  
 – څو زده کوونکي دې په ټولنه کې د ترکانې په اړه لنډې خبرې وکړي.

### لغتونه معناوي

ترکان	نجار
کسب	مسک
تربښ	تیشه

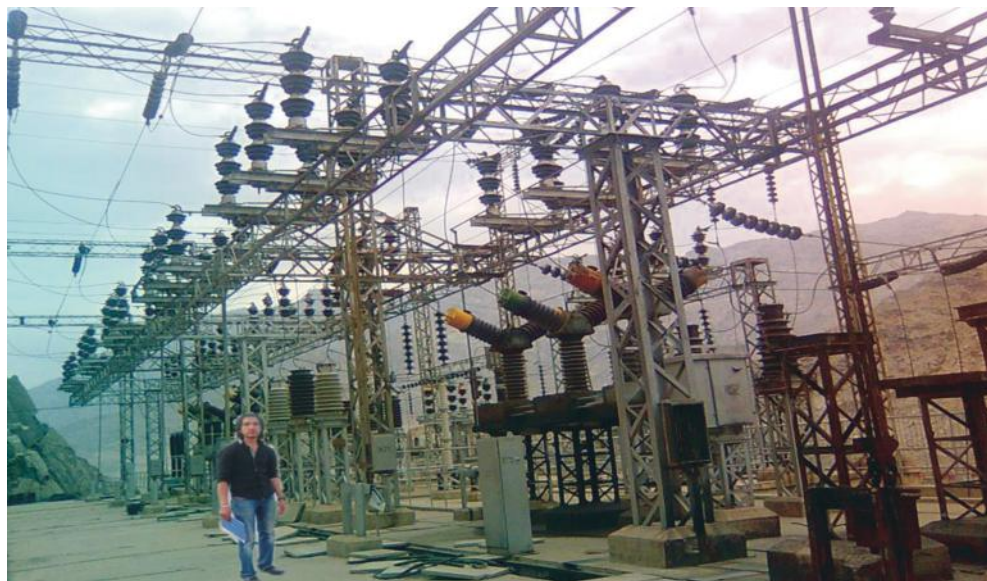


زده کوونکي دې متن په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.



# برېښنا

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د برېښنا په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسو په فکر له برېښنا څخه کومې گټې اخیستل کېږي؟

له برېښنا څخه د ژوند په ډېرو برخو کې کار اخیستل کېږي. کورونه روښانه او تودوي. موږ له راډیو، ټلوېزیون، کمپیوټر، یخچال او نورو برقي وسایلو څخه هم د برېښنا په وسیله کار اخیستلای شو. موږ باید د برېښنا له بې ځایه لگښت څخه مخنیوی وکړو. برېښنا ځینې خطرونه هم لري. که چېرې له برېښنا سره بې پروایي وشي، د مړینې لامل گرځي.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
– خو زده کوونکي دې د ټولگي په وړاندې نوی متن په لور او مناسب غږ ولولي.

– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (برېښنا، اوبه، راډیو او ښار) کلمې دې د تختې پرمخ ولیکي او نور دې په وار سره له یوې یوې کلمې څخه په خپلو کتابچو کې جملې جوړې کړي.

– خو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي او د برېښنا د گټو په هکله دې خبرې وکړي.

## لغتونه

## معناوي

برق	برېښنا
سبب، علت	لامل
مصرف	لگښت

زده کوونکي دې نوی لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط ولیکي.

# تلفون

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د تلفون په ګټو پوهېدل.



پوښتنه:



تاسې کله په تلفون کې خبرې کړي دي؟

تلفون د اړیکو ټینګولو وسیله ده. د لومړي ځل لپاره د ګراهامبل له خوا اختراع شو، تلفون ډېر ډولونه لري. تر ټولو ښه یې مایل دی. زموږ په هېواد کې له ټولو ډولونو څخه ګرځنده تلفون زیات کارول کېږي. موږ ته په کار ده چې له تلفون څخه سمه ګټه واخلو.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن په خپلو منځونو کې ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي، نوی لوست دې په لور او مناسب غږ ولولي.

– څو زده کوونکي دې په وارسره د تختې مخې ته راشي د (مبايل، تېلفون او گټه) کلمې دې په جملو کې وکاروي.  
 – څو زده کوونکي دې په وارسره د ټولگي مخې ته راشي، د تېلفون د سمې کارونې په هکله دې خبرې وکړي.

لغتنه	معناوې
اختراع	د يوه نوي شي منځته راوړل
گرځنده	سيار

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې (تېلفون، چټک، وسیله) کلمې وليکي او بيا دې په جملو کې وکاروي.

# ترانه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د ترانې په مفهوم پوهېدل.



— تاسو کوم وخت په ډله ییزه توګه ترانه ویلې ده؟

دا زموږ لیا وطن  
دا افغانستان دی  
داسې ماشومان زموږ  
دا مو د بابا وطن

دا زموږ زیبا وطن  
دا وطن مو ځان دی  
وایي په خاپوړو کې  
دا مو د دادا وطن

پرموږ باندې ډېر ګران دی  
دا افغانستان دی

(د استاد ملنګ جان خوږې نغمې)



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته له ځان سره متن ولولي.  
 – خو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي، نوموړې ترانه دې په ښکلي غږ ووايي او نور دې ورپسې تکرار کړي.

– خو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو یو دې د (وطن، دادا، خاپوړو، زیبا، ماشومان، گران) کلمې پرتختې په جملو کې وکاروي.

– که د زده کوونکو کومه بله ترانه په یاد وي، د ټولگي په مخ کې دې ووايي.  
 – خو زده کوونکي دې د خپل هېواد په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتنه	معناوې
خاپوړې	هغه ماشوم چې په لاس او پښو گرځي.
دادا	نیکه او پلار، مشر ورور



زده کوونکي دې شعر په کور کې خو ځلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط ولیکي.

# مور او پلار ته لیک

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، اود لیک په گټو او ارزښت پوهېدل.



پوښتنه:



— تاسې کوم وخت مور او پلار ته لیک لیکلی دی؟

گرانې پلارې او مهربانې مورې، السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!  
د دې لیک تر لیکلو روغ او جوړ یم. کلنۍ ازموینه مې پای ته  
رسېدلې، که د لوی الله ﷻ رضا وي، ستاسو د دعا په برکت به په  
دې نژدې شپو او ورځو کې کور ته راستون شم.

په درنښت

ستاسو د لیدو په هیله

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.
- زده کوونکي دې یو بل ته د متن املا وويي.
- زده کوونکي دې متن په یاد زده کړي او په خپلو کتابچو کې دې وليکي.
- زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي، د لیک د اړتیا په هکله دې خبرې وکړي.

## لغتونه

## معناوې

امتحان

ازمونه

راګرځېدل

راستون

- زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې مور او پلار ته یو لیک ولیکي او بله ورځ دې د نورو په وړاندې ولولي.

# غزني

**موځه:** د متن سم لوستل، ليکل او د غزني ولايت پېژندل.



پوښتنې:



– په پورته انځور کې څه وښی؟

– د غزني ولايت په اړه مو څه اورېدلي دي؟

**غزني د افغانستان يو لرغونی ولايت دی.**

**غزني پخوا د افغانستان مرکز او د علم زانگو وه. په غزني کې ډېر لرغوني ځايونه، لکه: بالا حصار، د سلطان منار او داسې نور تاريخي ځايونه شته.**

**له همدې کبله په دې وروستيو وختونو کې د غزني ښار د اسلامي تمدن د مرکز په نامه ونومول شو.**



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي د غزني په اړه دې خبرې وکړي.

– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي یو بل ته دې له کتاب څخه څو کلمې د املا په توگه ووايي او نور دې پرتختې وليکي.

– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي د (غزني، افغانستان، آثار، منار، زانگو) کلمې دې په ساده جملو کې وکاروي.

لغتونه	معناوي
لرغونی	پخوانی
تمدن	پیشرفت او ترقی

زده کوونکي دې نوی لوست په کور کې څو ځلې ولولي او بیا دې په ښکلي خط په کتابچو کې وليکي.

# وزلوبه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د وزلوبې په هکله د معلوماتو ترلاسه کول.



پوښتنه:



— تاسو کله د وزلوبې ننداره کړې ده؟

وزلوبه زموږ په هېواد کې یوه لرغونې لوبه ده. دا لوبه په لوی میدان کې ترسره کېږي. نوموړې لوبه د دوو سیالو ډلو ترمنځ د حلال له دایرې څخه پیل کېږي. په دې لوبه کې گډون کوونکي له یوه ټاکلي ځای څخه وزه را تاووي، هرې ډلې چې وزه بېرته د حلال دایرې ته ورسوله، گټونکی بلل کېږي.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د متن یوه یوه برخه دې په لور غږ ولولي.

– زده کوونکي دې د لاندې جملو تش ځایونه په لاندینو کلمو سره ډک کړي: (پیل، ډلو، لرغونې)

– وزلوبه زموږ په هېواد کې ( ) لوبه ده.  
 – نوموړې لوبه د دوو سیالو ( ) ترمنځ د حلال له دایرې څخه پیل کېږي.  
 – دا لوبه پ لوی میدان کې ( ) کیږي.

– یو زده کوونکی دې د (لوبه، میدان، گټونکی) کلمې پرتختې ولیکي، نور دې په خپله خوښه په وار سره په جملو کې وکاروي.  
 – خو زده کوونکي دې د خپل کور، کلي یا ولسوالۍ د لوبو په اړه خبرې وکړي.

<b>معنا</b>	<b>لغت</b>
اشتراک	گډون

زده کوونکي دې نوی لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط ولیکي.

## د خوسي لوبه

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د خوسي لوبې په هکله معلومات ترلاسه کول.



پوښتنه:



— تاسې د خوسي لوبې په هکله څه پوهېږي؟

د خوسي لوبه زموږ په هېواد کې يوه سيمه ييزه لوبه ده چې د ماشومانو او تنکيو ځوانانو له خوا ترسره کېږي. دا لوبه د دوو مساوي ډلو ترمنځ سرته رسېږي. يوه ډله يې د ټوپۍ ساتونکې او بله يې د خوسۍ پلوي ډله وي. په دې لوبه کې يوه ډله غواړي چې ټوپۍ له منځه يوسي او بله ډله ټوپۍ ساتي. که چېرې هرې ډلې ټوپۍ په پرله پسې توګه ووهله او ونه سوځېده، د لوبې ګټونکې بلله کېږي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او په وار سره دې نوموړی لوست د خپلو  
 ټولگيوالو پر وړاندې ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.  
 – زده کوونکي دې د (ټوپي، خوسي، مساوي او گټونکي) کلمې د تختې پرمخ په جملو  
 کې استعمال کړي.  
 – څو زده کوونکي دې په خپل وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د نوموړې لوبې په هکله  
 دې خبرې وکړي.  
 – يو زده کوونکي دې د متن يوه جمله د املا په توگه ووايي او نور دې په خپلو کتابچو  
 کې وليکي.

## لغتنه معناوي

پلوي      طرفداري  
 تنکي ځوانان      نوي ځوانان

زده کوونکي دې د خوسي د لوبې په اړه څو جملې په خپلو کتابچو کې وليکي.

# اور

**موخه:** د متن سم لوستل، ليکل او د اور په گټو او زيانونو پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسې په فکر اور څه گټې لري؟

انسانان اور ته ډېره اړتيا لري. خلک په اور خواړه پخوي او په ژمي کې ورباندې ځانونه او کورونه تودوي. له اور سره لوبې کول ژوند ته خطر لري. موږ بايد د اور بلولو په وخت کې له ډېر احتياط څخه کار واخلو، اور اخيستونکي شيان لکه: تېل، گاز او نور له اور څخه لرې وساتو چې ځان او کور ونه سوځوو.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او د اور په گټو او زیانونو دې خبرې وکړي.

– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د: (اړتیا، خلک او خواږه) کلمې دې د تختې پرمخ وليکي او څو نور دې په خپله خوښه پورته یوه یوه کلمه په جملو کې وکاروي.

– یو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، د متن یوه جمله دې نورو ته د املا په توگه ووايي.

لغتونه	معناوې
بلول	روښانول
اړتیا	ضرورت



زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې وليکي.



# پر حیواناتو زړه سوی

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، په څارویو (حیواناتو) زړه سوی.



پوښتنه:



آیا ستاسو په نظر په څارویو زړه سوی ښه کار دی؟

یوه ورځ یو سړی په لاره تېرېده، ډېر تېری شو، له څاه څخه یې اوبه وڅښلې کوري چې یو سپی ډېر تېری دی، له څاه څخه یې اوبه را وایستلې او سپی ته یې ورکړې، هغه یې له مرگ څخه وژغوره. لوی الله ﷻ د هغه سړي ټولې گناوې د همدې زړه سوي له امله ور وبخښلې.





- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې متن په وار سره په لوړ غږ ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.
- څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، د (سړی، ورځ، تېری، څاه) کلمې دې پرتختې وليکي او څو نور دې یوه یوه کلمه په جملو کې وکاروي.
- څو زده کوونکي دې په خپل وار سره د ټولگي مخې ته راشي په څارویو باندې دې د زړه سوي په هکله خبرې وکړي.

لغتونه	معناوي
ژغورل	نجات ورکول
څاه	کوھی



- زده کوونکي دې لوست څو ځلې په کور کې ولولي او بیا دې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې وليکي.

# کار

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د کار په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



– په پورتنۍ انځور کې څه وینئ؟

ټولو کړو وړو ته کار ویل کېږي، لکه: درس ویل، د کور د کارونو سرته رسول، بزګري، ترکانې، سوداګریز کارونه او نور.  
په کار کولو ژوند ښه او شتمني ترلاسه کېږي، نېک نوم او شهرت په کار کولو لاس ته راځي.  
موږ او تاسې باید کار وکړو، ترڅو ښه او ښکلی ژوند ولرو.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې متن په وار سره په لوړ غږ ولولي او نور دې ورته غوږ ونيسي.  
 – یو زده کوونکی دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي، د (ژوند، کار او نیک)  
 کلمې دې د تختې پرمخ وليکي او نور دې په خپله خوښه یوه یوه کلمه په جملو کې وکار  
 وي.  
 – څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي او د متن ځینې کلمې دې  
 د املا په توګه وليکي.

لغتونه	معناوې
ترکاني	نجاري
شتمني	پانګه
سوداګريز	تجارتی

زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په ښکلي خط په خپلو کتابچو کې وليکي.

# لیک نښې

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د لیک نښو پیژندل او په کارولو یې پوهېدل.



پوښتنه:



تاسو لیک نښې پیژنئ او کله مو په لیکنو کې کارولي دي؟

ټکی (.) هغه نښه ده چې د پوره جملې په پای کې ایښودل کېږي، لکه: زه ښوونځي ته ځم.

کامه (،) هغه نښه ده چې د کلمو د بېلولو لپاره کارول کېږي. لکه: په افغانستان کې غنم، جوار، وریژې او اوربشې کرل کېږي.

سوالیه (?) دا نښه د هغو جملو په پای کې راوړل کېږي چې پوښتنه پکې شوې وي، لکه: آیا تاسو خپله کورنۍ دنده لیکلې

ده؟

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته نوی متن له ځان سره ولولي.
- څو زده کوونکي دې په وار سره متن په لوړ غږ ولولي او نور دې ورته غوږ ونیسي.
- یو زده کوونکی دې (کامه، سوالیه او ټکی) پرتختې ولیکي او نور دې د لاندینیو جملو په مناسبو ځایونو کې وکاروي.
- ۱ – احمد بنوونځي ته ځي ( )
- ۲ – زما په بکس کې قلم ( ) پنسل ( ) کتاب ( ) او کتابچه شته ( )
- ۳ – ته چېرې ځي ( )

– یو زده کوونکی دې د (غنم، جوار، اوریشې) کلمې پرتختې ولیکي او نور دې په خپل وار سره پورته کلمې په جملو کې وکاروي.

## لغتونه

## معناوې

پوره	بشپړ
کورنۍ	فامیل

زده کوونکي دې د متن هغه جملې ولیکي چې پورتنۍ لیک نېنې په کې کارول شوي وي.

# کلمه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د ساده کلمو په معنا او جوړښت پوهېدل.



پوښتنه:



— ستاسې په فکر کلمه څه ته وايي؟

**کلمه معنا لرونکي لفظ ته ويل کېږي، لکه: کور، قلم، کتاب،**

**لاس، څوکی، مېز او داسې نور.**

**کلمه له تورو څخه جوړېږي، لکه:**

ک - و - ر

ق - ل - م

ک - ت - ا - ب

م - ر - ی - م

خ - و - ک - ی

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته نوی لوست له ځان سره ولولي.

– زده کوونکي دې د (کور، کتاب، قلم او لاس) کلمې پرتختې وليکي او نور دې په جملو کې وکاروي.

– زده کوونکي که د (کور) په کلمې کې د (ک) د توري پر ځای (ن) او د (قلم) په کلمه کې د (ق) پر ځای (ع) راوړل شي، کومې کلمې ترې جوړېږي.

– خو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي د کلمې په اړه دې خبرې وکړي.

## لغت      معنا

معنا لرونکي      معنا داره

زده کوونکي دې د (قلم، کتاب، لاس) کلمې په خپلو کتابچو کې په لنډو جملو کې وکاروي.

# ټوکه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د ټوکې په مفهوم پوهېدل.



پوښتنه:



آيا تاسو کله کومه ټوکه اورېدلې ده؟

**اتل:** اجمله، پرون شپه ویده شوی وي؟

**اجمل:** هو، ښه خوب مې وکړ.

**اتل:** په خوب کې دې څه ولیدل؟

**اجمل:** نه، په خوب کې مې څه ونه لیدل، ځکه چې زه په

خوب کې سترگې پټوم.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او نوموړې ټوکه دې نورو ټولگيوالو ته له ياده ووايي.

– که د اجمل په کلمه کې د (ج) پرځای (ی) همدارنگه که د خوب په کلمه کې د (ب) د توري پرځای د (ر) توري راشي، څنگه لوستل کېږي؟

– څو زده کوونکي دې د کتاب له متن څخه يوه يوه جمله د تختې پرمخ په ښکلي خط وليکي او نور دې په کتابچو کې وليکي.

– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او يوه ټوکه دې ووايي.

**لغت**

**معنا**

پرون شپه

تېره شپه

ټول زده کوونکي دې يوه يوه ټوکه په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

## جمله

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل او د جملې پېژندل.



پوښتنه:



— ستاسو په فکر جمله څه ته وايي؟

د څو کلمو له یو ځای کېدو څخه چې بشپړه معنا ورکړي،  
جمله جوړېږي. لکه: زه ښوونځي ته ځم. زه له ښوونځي  
څخه کور ته راغلم. ګلالۍ له خپل ورور سره سبق وايي.  
افغانستان پر موږ ګران دی.

– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگې پر وړاندې نوی لوست په مناسب غږ ولولي  
 او نور دې ورته غوږ ونيسي.  
 – یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (بشپړه، ښوونځي، افغانستان) کلمې دې  
 پرتختې وليکي او نور دې یوه یوه کلمه په تورو ووېشي.

– څو زده کوونکي دې له لاندینيو تورو څخه کلمې جوړې کړي.

- س – ب – ق ( )
- گ – ر – ا – ن ( )
- و – ر – و – ر ( )

– څو زده کوونکي دې په خپله خوښه د ټولگي مخې ته راشي او د تختې پر مخ دې یوه  
 یوه جمله وليکي.

لغتونه	معناوې
بشپړه	پوره
گران	قدرمن، عزیز

زده کوونکي دې څو جملې په خپلو کتابچو کې وليکي.

# پاک خواړه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د پاکو خوړو پېژندل او د هغو په ګټو پوهېدل.



پوښتنه:



ستاسو په فکر کومو خوړو ته پاک خواړه ویل کېږي؟

پاک خواړه هغو خوړو ته ویل کېږي چې ناولي او ککړ نه وي، زموږ بدن ته زیان ونه رسوي. زموږ بدن پاکو خوړو ته اړتیا لري. سابه او مېوې مخکې له خوړلو څخه باید په پاکو اوبو ومینځل شي، همدارنګه له خوړو څخه مخکې خپل لاسونه په اوبو او صابون ومینځو، ځکه چې د ناپاکو خوړو او مېوو خوړل ناروغي رامنځته کوي. موږ ته په کار ده چې د ناپاکو خوړو له خوړلو څخه ډډه وکړو. خواړه باید په پاک ځای کې وساتل شي.

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.

– څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د خپلو ټولگيوالو پر وړاندې دې متن په لوړ او مناسب غږ ولولي.

– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي يو دې بل ته د کتاب له مخې املا ووايي او بل دې پر تختې وليکي.

– څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، د پاکو خوړو په اړه دې د خپلو ټولگيوالو پر وړاندې خبرې وکړي.

## لغتونه

## معناوي

اړتيا	ضرورت
ډډه	ځان ساتل
ناولي	ککړ

زده کوونکي دې متن په خپلو کتابچو کې وليکي.

# د مېوو گټې

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، د مېوو په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



— په پورتنۍ انځور کې کومې مېوې وېنئ؟

**د مېوو خوړل زموږ د بدن ودې او قوت ته ډېره گټه لري.**

**هره مېوه بايد په پاکو اوبو ښه ومينځل شي. موږ بايد پاکې مېوې وخورو. د ناولو مېوو او نورو خوراكي شيانو له خوړلو څخه ډډه وکړو، چې ناروغ نه شو.**

– زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
 – څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او د ځينو مېوو په اړه دې خبرې وکړي  
 او نور دې ورته غوږ ونيسي.

– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (قوت، مېوه، گټه، ناروغ) کلمې دې پر  
 تختې وليکي او څو نور دې یوه یوه کلمه په جملو کې وکاروي.

– یو زده کوونکی دې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي د (پاک، روغتیا، مېوه) کلمې  
 دې پر تختې وليکي او څو نور دې همدغه کلمې پر تورو ووېشي.

– څو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او نورو ته دې ووايي چې په هر فصل کې  
 کومې مېوې پيدا کېږي

لغتونه	معناوې
ناروغ	مريض
نولي	ناپاک

زده کوونکي دې د ځينو مېوو نومونه په خپلو کتابچو کې وليکي او بيا دې په جملو کې  
 وکاروي.

# د چرگانو ساتنه

**موخه:** د متن سم لوستل، لیکل، او د چرگانو د ساتلو په گټو پوهېدل.



پوښتنه:



ستاسو په فکر د چرگانو ساتل څه گټې لري؟

زموږ په هېواد کې ډېر خلک چرگې او چرگان ساتي، ځکه چې د هغوی له هگيو او غوښو څخه گټه اخيستل کېږي. د چرگانو د ساتلو لپاره بېل ځای په کار دی. د دې لپاره چې چرگان ناروغه نشي، بايد په ټاکلي وخت واکسين شي. د اوسېدو ځای يې پاک وساتل شي. د چرگانو خوړو او اوبو ته دې هم پاملرنه وشي.





– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته لوست له ځان سره ولولي.

– خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د لوست په اړه دې خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې په لوستل شوي لوست کې داسې کلمې پيدا کړي چې له درو او پنځو تورو څخه جوړې شوې وي.

– خو زده کوونکي دې د کورنيو چرگانو په اړه خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
هېواد	وطن
ټاکلی	مشخص، معلوم



زده کوونکي دې لوست په کور کې ولولي او بيا دې په خپلو کتابچو کې په ښکلي خط وليکي.

# ملي شتمني

**موخه:** د متن سم لوستل، ليكل، د ملي شتمنيو په مفهوم، ارزښت او گټو پوهېدل.



ستاسو په فکر ملي شتمني څه ته وايي؟

زموږ په هېواد کې ډېرې ملي شتمنۍ، لکه: ځنگلونه، سرکونه، بندونه د قيمتي ډبرو، سرو زرو، سپينو زرو، سکرو، مسو، او د اوسپنې کانونه همدارنگه د تيلو او گازو زيرمې شته. ملي شتمني پر ټولو خلکو پورې اړه لري. موږ ته په کار ده چې د ملي شتمنيو ساتلو ته پاملرنه وکړو.



– زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن له ځان سره ولولي.  
– یو زده کوونکی دې په خپله خوښه د ټولگې مخې ته راشي د (مسو، تېلو او گازو) کلمې دې د تختې پرمخ وليکي او څو نور دې په جملو کې وکاروي.  
– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (ځنگلونه، بندونه، سره زر، سپين زر) کلمې دې د تختې پرمخ وليکي او نور دې همدغه کلمې د تختې پرمخ په تورو ووبشي.  
– څو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د ملي شتمنيو په اړه دې خپلو نورو ټولگيوالو ته معلومات ورکړي.

<b>لغونه</b>	<b>معناوې</b>
زېرمې	ذخيرې
شتمني	سرمایه، پانگه